ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1130 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 24 — ՕԳՈՍՏՈՍ — 1871

ԳԻՆ ԱՄԱՆԻՍ

Ցարեկանի գին Կ. Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 10 Մէջ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 Մէջ.
Լուսաբանչիւր թերթի գին 50 փարա
Կանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 գուրուշ, երկու անգամի համար 2 գուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կրլլայ

ԱԱԱՔԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍԵՍԱԿԱՆ

ԳԻՆ ԱՄԱՆԻՍ

Դուրս [illegible] լրագրոյ ճանաչնախնդրը [illegible] վրայ։
Լրագրոյս [illegible] նամակ կամ որ եւ բոլոր գրութիւն խմբագիր —Ցեորէնեան դիտի ուղղուի, Ի Պոլիս. Զէյնիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Հանրաւ նախնդրը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ 24 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՊԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ ազգային ժողովը եւ լրագրագիրներն զբաղեցնող մեծ խնդիրը վերջապէս լուծուեցաւ։ Պ. Թիէր հանրապետութեան նախագահ առնուած ենալ քանի մը տարուան համար։ Ասով Գաղղիոյ կառավարական վիճակը քանի մը տարի կայունացած ալ եւ է փոփոխութիւններէ, միապետական նոյն ջանքերն ու անմիջական յոյսերը կը դադրին, հանրապետականաց սիրտը կանգարին, եւ երկիրն ալ քիչ չատ անհրկիւանութիւն զգալով չունչ կառնու եւ իր վերքերը պատելու ժամանակ կը գտնէ։

Իրաց այս յոյժ գոհաւորիչ դարձուածքը Գաղղիոյ կառավարութեան ուրիշ տեղերու հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ ալ մեծ ազդեցութիւն ունի։ Պ. Թիէրի իշխանութիւնն ամրացնելու առաջորդութեան դէմ ժողովին քառնած կատարածի գիրքն նրբանիոյ եւ մանաւանդ Գերմանիոյ վրատհութիւնը կը տկարացնէր, եւ Գերմանացւոց Գաղղիոյ երկրին քաջուներն ապրելը կը լինեը։ Որոշեցաւ քաղաքացին կամ կուսակցական նոր կռիւներու կասկած կուտար։ բայց հիմա այս երկիւղներն ալ կը փարատին։

Պ. Թիէր շնորհակալութեան ընդունեց իրեն եղած մեծ պատիւը, եւ խոսք տուաւ որ իր մնալիոյ եւ մնացեալ բոլոր զօրութիւնն երկրին վերքերը պատելու, վարչութիւնն ու բանակը վերակազմելու, օտարին դրաւումէն երկիրն ազատելու եւ Գաղղիա սիրելի եւ ակնածելի ընելու նուիրեր։

Եթէ Պ. Թիէր յաջողի այս ծրագիրն ի գլուխ հանել, յոյժ մեծ ամենխոյ եւ խուլթերու՝ զորս միապետականք եւ Հիզվիթք չպիտի դադրին անչուշտ իր ուսոց առիթ դնելէ, եթէ յաջողի քանի մը տարի անդորրութիւն անարկիւանութիւն եւ նիւթական բարգաւաճութիւն տալ Գաղղիոյ, կառավարական խնդիրն ալ կը լուծուի։ այսինքն հանրապետութեան դէմ տիրող նախապաշարումները ցրելով՝ վերջնական կերպիւ հաստատուելուն արգելը չմնար։ Պ. Թիէրի ալ փառքը կատարեալ կըլլայ։

Պարոն անուանի հանրագրագիր Գերմանացի կոմիտոյենները՝ որ դիրքնք հին կոմիտոյեն կը կոչեն, խմբագրելու փորձ կընեն։ Մունիխի մէջ կազմուած մանաժողով մը հրաւէր կը կարդայ ասանց որ սեպտ. 22-24 երեսփոխանական ժողով մը դումարեն ի Մունիխ եւ իրենց հաստատագոյն շահերուն վրայ խորհին։ Արդէն նախապատրաստական ժողովներ կը գումարուին Գերմանիոյ շատ քաղաքաց մէջ, մանաւանդ Հարաւային Գերմանիոյ, ուր այս խնդիրն առաւել դրդուած է միտքերը։

Ուրիշ կոմիտոյեն երկիրներու մէջ այնչափ իրար անցնող չկայ նոր վարդապետութեան դէմ։ Լուսաւորեալ դասերը երբոր տնդրաբանական-մեան կոգեմոնիոյ չեն, անտարբեր են։ իսկ ուրիշ դասերուն համար, կուզէ եկեղեցին բացարձակ եւ բռնապետ դիտէ մը կառավարուի, կուզէ այն դրբերէն ուղղագէս կամ անուղղագէս անուանեալ առաջնորդապետ սակաւապետութենէ մը կառավարուի, իրենց ձեռնհասութենէն միր կը համարին դատելը։ Միայն ասորին կդրբին խորհրդարանը կանան, որ բոլորովին իր մեծ ծաւալով ազատագրութեան ներքեւ է եւ անոնց հրամանին կը հնազանդի։

Գերմանիոյ մէջ այսպէս չէ։ Հան ընդդիմութեան չարժումը նոյն իսկ կրոնական ծոցէն ծնաւ, եւ այս պատճառաւ հզօր է։ Մանիխի մէջ դումարուելիք ընդհանուր ժողովին մէջ առաջին դէմը իրաց ընթացքին եպիսկոպոսաց դէմ ազգասամբարել եկեղեցականներն եւ Աստուածաբանութեան բանադրեալ վարդապետներն են։ Աշխարհականներն անոնց ոլորտ հետեւին եւ անոնց նեցուկ լինին։ Եւ եթէ գործն ուժով եւ հաստատամտութեամբ բռնեն, ինչպէս իրենց առաջին գործերէն կը տեսնուի նպատակին հերձուածը կրնայ դատիկոնը դրչայնել։ վերջին ընդհանրական ժողովին որոշմանց վրայ։

Անգլիոյ հրապարակագրերէն շատերը՝ Ամանեան Ցէրութիւնը պաշտպանելու պարտականութեան հիմ այս կը դնեն թէ Անգլիոյ աշխարհի ամենէն մեծ Մահմէտական տէրութիւնն է։

Յայտնի է որ Անգլիոյ հպատակող Մահմէտական ժողովրդոց թիւը վեց-Յուլիանին հպատակողներէն շատ աւելի է։ բայց սա տարբերութիւնը կայ որ Անգլիոյ հպատակ Մահմէտական ժողովրդոց շատութիւնն իրեն համար վատագի եւ անհանգստութեան առարկայ է։ քան թէ զօրութեան ու ամրութեան։

Պ. վ. Հիւնթէր անգլիացին այս օրերս Հնդկաստանի վարչապետներուն գրոյց տեսարակ մը հրատարակած է։ որոյ մէջ խիստ հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կան։

Վարչապետներուն ազանդը 1822 թն երեւան եկաւ Բէշուարի տարմանաղբիւրն վրայ, եւ հետզհետէ ծաւալեցաւ Պենկալայի Հնդկաց մէջ։ Այս քարոզութեան նպատակն է անգլիական իշխանութեան դէմ ընդհանրապատամբութիւն մը հանելու պատրաստել մարդերը։ Վարչապետները մարգիկոյին բնութեան հաւատարիմներ բրնդանդման կը դիմեն։ իրենց հաւատքն ընդունողը՝ ինչ կարգէ եւ լինի, ամենէն բարձր դիրք ունեցող մահմէտականաց հաւասար կը լինի։ ինչպէս որ դիւրին էր նախատեսել, այս վարդապետութիւնն հրաշալի յաջողութիւն մ'ունեցաւ Հնդկաստանի ստորին դասու ժողովրդոց մէջ, եւ մահմէտականութեան դարձողներուն թիւն տարեցտարի քանի մը հազարի կը հասնէր Պենկալայի մէջ։ Իրաց այս վիճակն աւելի ծանրացնող կէտ մ'ալ այս է, որ վարչապետներն ընդարձակ դատարանի ընկերութիւն մը ձեւացուցած են։ որ ծածուկ՝ բայց խիստ իրական ազդեցութիւն մը կը բանեցնէ Հնդկաստանի երբուն միլիոն մահմէտական ժողովրդոց վրայ։ Վարչապետները քարոզիչներու միջանուիրութիւն մ'են, որոց յայտնի եւ ուղղակի նպատակն է մահմէտականութիւնը ծաւալել, բայց ուսուցման հոգին է անհաւատութիւնը բնաջինջ ընելու պարտականութիւն դրեալ։ մտաց մէջ։

Պ. Հիւնթէրի խօսքին նայելով այս քարոզութեան հետեւանքն արդէն կը տեսնուի Հնդկաստանի մահմէտականաց վարմունքին մէջ։ Ցիսան տարիէ 'ի վեր դարձեալներն իրենց լրտեսներով լցուցին Պենկալա, կրօնական եւ յեղափոխական գրգռութիւն մ'բաշխեցին ու ծաւալեցին, եւ Բամենայի մէջ ալ կեդրոն մը հաստատեցին, ուր աղանդին անդամոց դրուին իր ձեռաց մէջ բռնած է գաւառութեան թերերը։

Քարոզութեան մշանջենաւորութիւնն ապահովեալ է սեռակ մը տարբերութիւն՝ միայն նորագարձք՝ այլ եւ ամեն Մահմէտականք անխարաբար կը հաստատեն։ Մահմեդականներն անդին հաստատուած դատարանութիւնները վարչապետներուն կրօնական սերմնարանները կամ մատաղատենիոց դարձեալները կրնան համարել։ իսկ Հնդկաստան անոնց մշակութեան ասան է։

Աւելորդ է ըսել թէ Անգլիական կառավարութիւնն ամեն հնարաւոր միջոցներ ձեռք կառնու վարչապետներուն քարոզութեանց դէմ։ եւ վերեւն եղած միջոցներն կը ցերեւ ու կը հալածէ։ Բայց եւ այնպէս վարչապետներուն ազանդը Մեծին Բրիտանիոյ հնդկական կայսրութեան ընդարձակագոյն ամենէն մեծ վտանգն է բան Գ. Հիւնթէրի, մանաւանդ այս պատճառաւ որ անբմբռնելի է։ կառավարութիւնը գիտէ որ շատ դժուար կը լինին։ բայց անհնարին է կեդրոնական կազմութիւնը ձեռք անցնելը։ Քանի մը տարի է յուսալ թէ ժողովրդոց եան այս մասը մահմէտականաց դէմ զօրաւոր նեցուկ մը կրնայ լինիլ։ Սիւս կողմանէ, Անգլիոյ այս արդիական անօրէնութեանց արդիւնքն եղաւ ազգատացնել եւ վերջին ծայր գժգոհ ընել մահմէտականները, որք ժամանակաւ իշխող դասն էին, եւ այսօրիրենց աչքի առաջ նեցուկներէն խանարհագոյն վիճակի մէջ ընկած են։ վերջապէս Հնդկաստանի քաղաքական եւ վարչական վերակազմութիւնք՝ վերջին ապատամբութենէն եաեւ՝ կուրանին տեղ քաղաքացին օրինաց իրք մը դրաւ։ որ մահմէտական կենաց սովորութիւններուն ու պարտականութեանց ծանօթ չէ։ Այն ժամանակէն 'ի վեր մահմէտականք իրենց կրօնական ազատութիւնը կորուսած կը համարին զիրենք։ 1870 թն Մէքքէի Շէյխերուն հարցացին թէ Անգլիական կառավարութեան ձեռք առած միջոցներն խոյանութեան իրապէս կը պատրաստեն թէ ոչ։ Էմիր Շէյխերը փախուստի պատասխաններ չտուին, մահմէտականաց ապատամբութիւնը՝ որ միայն ծածկեալ վիճակի մէջ է, արդէն բարձրացած էր։

ՀԵՌԱԳՐԱՆԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 2 սեպտ. առաւօտ.

Սրենիմ կոմսն երէկ Գերմանիոյ կայսրը կոչեցն Գ. Թիէրի նամակ մը տուաւ, որով Գաղղիոյ հանրապետութեան նախագահին քով երկրորդ կարգի դեսպան կը կարգուի։

Գաղղիա եղբորդ կէս երկիրնոր վճարեց Գերմանիոյ։

Փարիզ 2 սեպտ. իրիկուն.

Վերջապէս նամակ պատերազմական ատեանն իր վճիռը տուաւ։

Ճերբ եւ Լիւլիէ 'ի մահ դատապարտեցան։

Լիւլիէն եւ Թրենքէ մշանջենաւոր շղթայակոծ աշխատութեան։

Ալի, Գիլիոսէ, Շարենքէ, Բէյէր, Բասքալ կրտսէ, Վերարիր Ֆերտ ազատ բերդ մ'ուղարկելու։

Ֆուրա եւ Բասիտալ պարզ աքսորանաց։

Գուլպէ վեց ամիս բանտի եւ 500 ֆրանք տուգանաց։

Բլէման երեք ամիս բանտարկութեան։

Տէքան եւ Բորան արձակուցան։

Փարիզ 3 սեպտ. առաւօտ.

Նոյն մանկ պաշտօնեան ծանոյց ժողովին թէ երրորդ կէս երկրորդն ամբողջապէս վճռաբեկցաւ Բրուսիացւոց։

Պաշտօնական Օրագիրը կըսէ թէ բոլոր պաշտօնեայք հրաժարական տուած էին, բայց Գ. Թիէր ազատեց զանոնք որ պաշտօնին չարատանին։

Գ. Տիւֆոր պաշտօնէից խորհրդին փոխ—նախագահ անուանեցաւ։

Գ. Հարան հրաժարականը եւ առաւ Գ. Թիէրի մէկ նամակին վրայ որ կըսէր իրեն. «Ձեր անունը բաց կը մը-

նայ այնպիսի կառավարութիւն մը մէջ՝ որ ամէն չափաւոր կարծեաց ներկայացուցիչներն իր ծոցը դուռարկէ առանց վիշտ։

Փարիզի կառավարիչ Լատուիրս զօրաւոր վէրքեմբ լրագիրը դադրեցուց, որովհետև յիշեալ լրագրին հրատարակած մէկ յօդուածը քաղաքացին պատերազմ կը գրդռէր։

Մինիստր Յ սեպտ.

Եկեղեցի կայսրը յատուկ հրամանամբն Անապատի կամեն երկու կարերայ սեռուցչութեան նեղկոյ պիտի դանուի 'ի Յարցպարկ։

Աւստրօ—Արեւելեան Գոնգրեսի բաժիններէն շատ կը փնտռուին։ եւ Յակոբ Ալիսրին վրայ դրած են։

Պէրլին 2 սեպտ.

Սրտաբին գրիծոյ պաշտանեան՝ օտար սեբութեանց քով գտնուող Դերմանական դեսպանաց շրջարերական մը դրեցով երկու կոյսերայ կոմիտէներ մէջ սեռակցութեան արդիւնքը կիմանան։ կը ջանայ հաստատել թէ Դերմանիոյ եւ Աւստրիոյ համա ձայնութիւնն յարձակողական միաւորմ մը չունի։ ընդհակառակն, իր նպատակն է՝ ամէն սեբութիւններն ընկերացնելով Եւրոպիոյ մէջ խաղաղութիւնն ապահովել։

Լոնդրա 2 սեպտ.

Ոսկ. Գծոս. 46½
» փետ 1865 63¼
» 1869 58
Անգլ. Գծոս. 93½
Ռանթ Գաղդ. 56
» խոսք. 60½

Վիեննայ 2 սեպտ.

Բանդակ Ս. Ն. Ս. Ն. - 9½
Փաթուած 15000 հակ.
Ամերիկայի հունգարացուն լուրը յաջող չէ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Զիմէր ոչ մի առաջին սենեկապետ անուանեցաւ փոխանակ Նէմրէս փաշայի։

Քանի մ'օրէ 'ի վեր անհանգիստ լուրեր կը պտըտին Բարձր Մեծ Դպարքոյին առաջնորդութեան վիճակին վրայ։ Կը մատնեն որ ասա կամ սխալ մինին այն գրոյցներէն։

Մարդ բարձրագոյն Յառաջապահ դեսպան Իսմէթ Էֆէնտի զրաստեան եւ իր սիրելին երէկ առաւօտ Գէօլ-քաբէրէ հասան Ազատոյն շրջանեալ։

Նիւթակի օրը Յունաց Պատրիարքարանն ընդհանուր ժողով դուռարկեցաւ նոր Պատրիարքի ընտրութեան համար եւ քուէարկութեան ատեն եւ մէկ ընտրելի որոշուեցաւ։ Այնուհետեւ քուէ ստացողներն եղան նախկին Յովակիմ Պատրիարքը՝ որ 21 քուէ ունեցաւ, նախկին Անկիւրայի Պատրիարքը՝ որ 13 քուէ ունեցաւ եւ Տէրքոյի արքեպիսկոպոսը՝ որ 14 քուէ ունեցաւ։

Յետոյ քուէարկութեան արդիւնքը սեղկիոգրով Ս. Դուռը դրկուեցաւ՝ ընտրելոյն յայտնի է՝ ընտրելիս ցանկէն մէկ կամ երկու անուն ջնջելու իրաւունք վերապահած է։

Ցանկը Պատրիարքարան դառնալէ եւեւ ընդհանուր ժողովը նորէն պիտի դումարի, եւ ցանկին մէջի ընտրելեաց վրայ նորէն քուէարկութիւն ընելով երեք առաւելագոյն քուէ ստացողաց անունները Ս. Սինոդին պիտի դրկի, որ երկուքը մէջ դումարելով՝ այն երեքին մէջը քուէարկութեամբ Պատրիարք ընտրէ։

Կըսուի թէ կիրակի օրը Արնաւուտ քէօյի մէջ երկու հոգի քաշէաղէն բռնուելէ եւ մէջը մեռելէ։

ՀՈՍՏԱՏԱԳՆՈՒԹԻՒՆ
ԷՍԱՄԸ ՈՒՍՄԱՆԻՆ

23	սպասաւ. երիտասարդի իրիկուն	50	16½
24	» երեքշաբթի առաւօտ		
	բացուեցաւ	50	16
	կէս օր	50	17

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. վարչութիւնը Սահմի Նիկոդոս-եպիսկոպոսն Արմաշու վանքը դրկելու համար Թագրիր բրած էր առ Ս. Դուռն։ Կը լսենք թէ հրամանատարին եղած է Ս. Դանէն, բայց Նիկոդոս եպիսկոպոսի հիւանդացած լինելն պատճառաւ՝ քանի մ'օր դադարութիւնը եւս կը մնայ մինչեւ որ առողջանայ։

Ազգ. վարչութեան որոշմամբ Նամանեան Սրբ. Գրոցս փարդագիրը քննչութեան եւ Յահմանագրութիւնը գործադրելու դարձեալ յանձնուիլ չարքեանն Սիմիրնիսեան պիտի երթայ։

Գում—Գափուի Ս. յարգելի վարողը 55—60 տարեկան Լատիկի Յարութիւն անուն Հայ մ'անցեալներն իր կինը հիւանդութեան պատճառանաւ հիւանդանոց գրկելով այս կիրակի գիշեր՝ երբեմն վարդապետ եւ ապէս ուշխարհական Զիլինկիրեան Գ. Յակոբի Ամերիկայեան ընդհանուր ժողով դուռարկեցաւ նոր Պատրիարքի ընտրութեան համար եւ քուէարկութեան ատեն եւ մէկ ընտրելի որոշուեցաւ։ Այնուհետեւ քուէ ստացողներն եղան նախկին Յովակիմ Պատրիարքը՝ որ 21 քուէ ունեցաւ, նախկին Անկիւրայի Պատրիարքը՝ որ 13 քուէ ունեցաւ եւ Տէրքոյի արքեպիսկոպոսը՝ որ 14 քուէ ունեցաւ։

Յետոյ քուէարկութեան արդիւնքը սեղկիոգրով Ս. Դուռը դրկուեցաւ՝ ընտրելոյն յայտնի է՝ ընտրելիս ցանկէն մէկ կամ երկու անուն ջնջելու իրաւունք վերապահած է։

Յանկը Պատրիարքարան դառնալէ եւեւ ընդհանուր ժողովը նորէն պիտի դումարի, եւ ցանկին մէջի ընտրելեաց վրայ նորէն քուէարկութիւն ընելով երեք առաւելագոյն քուէ ստացողաց անունները Ս. Սինոդին պիտի դրկի, որ երկուքը մէջ դումարելով՝ այն երեքին մէջը քուէարկութեամբ Պատրիարք ընտրէ։

Կըսուի թէ կիրակի օրը Արնաւուտ քէօյի մէջ երկու հոգի քաշէաղէն բռնուելէ եւ մէջը մեռելէ։

ՀՈՍՏԱՏԱԳՆՈՒԹԻՒՆ
ԷՍԱՄԸ ՈՒՍՄԱՆԻՆ

23	սպասաւ. երիտասարդի իրիկուն	50	16½
24	» երեքշաբթի առաւօտ		
	բացուեցաւ	50	16
	կէս օր	50	17

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. վարչութիւնը Սահմի Նիկոդոս-եպիսկոպոսն Արմաշու վանքը դրկելու համար Թագրիր բրած էր առ Ս. Դուռն։ Կը լսենք թէ հրամանատարին եղած է Ս. Դանէն, բայց Նիկոդոս եպիսկոպոսի հիւանդացած լինելն պատճառաւ՝ քանի մ'օր դադարութիւնը եւս կը մնայ մինչեւ որ առողջանայ։

Ազգ. վարչութեան որոշմամբ Նամանեան Սրբ. Գրոցս փարդագիրը քննչութեան եւ Յահմանագրութիւնը գործադրելու դարձեալ յանձնուիլ չարքեանն Սիմիրնիսեան պիտի երթայ։

Գում—Գափուի Ս. յարգելի վարողը 55—60 տարեկան Լատիկի Յարութիւն անուն Հայ մ'անցեալներն իր կինը հիւանդութեան պատճառանաւ հիւանդանոց գրկելով այս կիրակի գիշեր՝ երբեմն վարդապետ եւ ապէս ուշխարհական Զիլինկիրեան Գ. Յակոբի Ամերիկայեան

Ս.յս կէսը, վերջին օրերս խել մը միճարանութեան եւ խարդաւանութեան առիթ մատակարարել, եւ շատերը եղբարացուցին թէ իշխան սեռին համար ազատ գաղափարակութիւն եւ ազատութիւն պէտք է, թէ մի եւ նոյն ազատութիւններն, որոնք մարդոց համար կը պահանջուին, պէտք է որ կանանց համար ալ պահանջուին, թէ ինչպէս որ առանձին մը ազատութեան մէջ կանգնի, կը գրանար նոյնպէս ալ ազգն զորդացս մը կատարեալ ազատութեան մէջ կրնայ ըլլալ։

Ս.յսպիսի խօսքերը՝ գրատիպուկութեան վրայ փոխանակ առաջի եւ ճշգրիտ գաղափարներ տալու, զայն աւելի եւս կը շփոթեն եւ քաղաքական կամ ընկերական խնդիր մը կը նեն զայն։

Ցունկի մը տեսնան պարմանները՝ ոտու մը ֆիզիքական եւ բարոյական զարգացման հեռանը հեռաւորութիւն մը չունի։

Մարդս, իբր ընկերական էակ մը, ընկերական օրէնքաց ենթարկուած է, եւ դատարակութեան նպատակն է, զայն թէ մարմնով եւ թէ մտքով զարգացնելով, ուսուցանել անոր համակերպիլ այն ընկերական պայմաններուն որոնք քաղաքակրթութիւն ըսուած բանը կը կազմեն։ Ս.յսու ներկայումս ազատութիւն բառը բնաւ չարքի նշանակութիւն մը չունի։ Նայ ազգ մը հանար՝ ոչ միայն այն ոտքն յոյսամ դարոց կը մնի, այլ նաեւ այն փոքրիկներն յոյսամ ուշիարհ դարով ընկերութեան մը ծոցը կիմնայ։

* * *

Բնական տեսութեամբ այն իւ կինը ֆիզիքապէս եւ խնամոկանապէս իրարմէ կը տարբերին։ Ս.յրը թէ մարմնով եւ թէ մտքով կինէն աւելի զօրաւոր է, եւ ասիկա բնական ճշմարտութիւն մ'է։ Դինն ալ ունի իւր ճոխնաւոր յատկութիւնները։ Նա իւր ակարութեամբը, դեղեցկութեամբը, փափկութեամբը, զգայուն սրտովը, քնաձիր ճաշակովը կրաչուի ոյրէն։

Բարդուն կնոջ վրայ ունեցած բնական տարաբերութիւնները հարկաւոր են իրեն այն պարտաւորութեանց կատարման համար զոր ունի առ իւր ընտանիքն, առ ազգն, եւ առ մարդս կայրն ընկերութիւնն։

Իսկ կնոջ գալով՝ իւր բնական

ԲԱՆԱԼԻՍԱՆԱՆ

Ազգկանց գաստիարակութիւն — Ազատութիւն — Կնոջ կոչումը — Գործեցութիւն։

Ազգին ոչնչի զարակոց կրնայ աւելի խնդրին ամէն բանէ վեր գտնուելու չափ կարեւոր բան մ'ըլլալը մեր մէջ ալ զգացուելիք սկսաւ։

Եւրոպացի յառաջադէմ ազգաց մէջ անգամ, ուր գաստիարակութիւնն այնչափ յառաջ գացած է, կարապարութիւնները, դանազան ընկերութիւնները, հեղինակները միշտ կը ջանան զայն աւելի կատարելագործելու հասցնել միշտ նոր ամենայ միջոցներ եւ մեթոդներ մատնելով։

Ուստի, պէտք է եւս աւելի գարտաւորութիւն եւ սոիպոդոկանութիւն կայ մեր ազգին համար, յարատեւ, ցաւալի է ըսել, տակաւին ամէն ազգասէր ձեռնարկութիւն ծրագրական վիճակի մէջ կը դանուի, փորձին նկատողութեան առնալ գաստիարակութեան՝ մանաւանդ իգական սեռի գաստիարակութեան խնդիրը։

Թիւրի այս անհրաժեշտ գիտութեան այս վիրջին տասնեակը բաւական ըզգացուելով, բայց 'ի մասնական գլուխներէ՝ զանազան մասերուն եւ բարոյական վիճակը նեղիոյ պիտոյից գաստիարակութեան խնդիր հնաւ է։ Ազգին սրտին կրմտութեան յատկացեալ վարժարանները բացուեցան եւ հետզհետէ բացուելու վրայ են մանաւանդ անձանց ձեռաց, տակաւին գաստիարակութեանց մէջ ամենայն ուշադրութեան արժանի կէտ մը կայ։

Ս.յս կէտը՝ մանաւանդ գաստիարակութեան մէջ՝ զանազան ազգաց գաստիարակութեան ուղղութեանց՝ ինչպէս ազգաց գաստիարակութեան մէջ կրնայ ըլլալ։

Ս.յսպիսի խօսքերը՝ գաստիարակութեան վրայ փոխանակ առաջի, եւ ճշգրիտ գաղափարներ տալու, զայն աւելի եւս կը շփոթեն եւ քաղաքական կամ ընկերական խնդիր մը կը նեն զայն։

Ցունկի մը տեսնան պարմանները՝ ոտու մը ֆիզիքական եւ բարոյական զարգացման հեռանը հեռաւորութիւն մը չունի։

Մարդս, իբր ընկերական էակ մը, ընկերական օրէնքաց ենթարկուած է, եւ դատարակութեան նպատակն է, զայն թէ մարմնով եւ թէ մտքով զարգացնելով, ուսուցանել անոր համակերպիլ այն ընկերական պայմաններուն որոնք քաղաքակրթութիւն ըսուած բանը կը կազմեն։ Ս.յսու ներկայումս ազատութիւն բառը բնաւ չարքի նշանակութիւն մը չունի։ Նայ ազգ մը հանար՝ ոչ միայն այն ոտքն յոյսամ դարոց կը մնի, այլ նաեւ այն փոքրիկներն յոյսամ ուշիարհ դարով ընկերութեան մը ծոցը կիմնայ։

* * *

Բնական տեսութեամբ այն իւ կինը ֆիզիքապէս եւ խնամոկանապէս իրարմէ կը տարբերին։ Ս.յրը թէ մարմնով եւ թէ մտքով կինէն աւելի զօրաւոր է, եւ ասիկա բնական ճշմարտութիւն մ'է։ Դինն ալ ունի իւր ճոխնաւոր յատկութիւնները։ Նա իւր ակարութեամբը, դեղեցկութեամբը, փափկութեամբը, զգայուն սրտովը, քնաձիր ճաշակովը կրաչուի ոյրէն։

Բարդուն կնոջ վրայ ունեցած բնական տարաբերութիւնները հարկաւոր են իրեն այն պարտաւորութեանց կատարման համար զոր ունի առ իւր ընտանիքն, առ ազգն, եւ առ մարդս կայրն ընկերութիւնն։

Իսկ կնոջ գալով՝ իւր բնական

յաղագսակերդուցին բանիւք թէ՝ «մեր Ս. Առաջնորդին գալուստն կատարելութեան ձեւոյն ալ կոչիլ ինչ հարկ իսկ Պատրիարքարանի դիմել. Պատրիարքը Յոյժ Պոլսոյ Պատրիարքութիւնն ընէ եւ այն՝ » Ամենայն որ այսպիսի առաջնորդ հաւատարմով գժբազդաբար այսոր Աղգին դլխին ապրուստն սեպուհեցանք՝ ի չնորհս մէկ քանի Զրպարանիներու, եւ այժմ ընտանեանձակութիւն չունենք ապերասպրել մեր։ Ս. Առաջնորդին հարցնել, որ դէմ քաղաքիս առանին գործեր գործադրուին՝ Պրուսացի սիրելի ազդայիններ. մի հակատակ գործէր ձեր Պատրիարքարանի, քանի՝ որ նա ձեր խնամութեան պատճառաւ հրաման չտար ձեր առաջնորդին ձեռ դի գալու։ նա լաւ գիտէ զապատպան, որ գուք ձեր առաջնորդին ազդեցութիւնը կտրեցիք. եւ մեզ նման մեռուցիք անոր վարին. ալ կարող չէ գործ տեսնելու. նա պատուհեան. անդամանակ է. ձեր իրաւունքներն ալ մեզի պէս տանակոխ կըլլան տարոց ապին։ վասն զի ձեր առաջնորդն ալ մեզի նման ապատանի սեպուհեցաւ Պատրիարքարանէն։ ձեր առաջնորդն տարուկ է այսուհետեւ՝ ով որ բարկանայ իր երեսին կատաղ տարատամութիւնը, ինչպէս փարձառութիւնը մեզ ցուցուցին. այժմ մեր տարեալ գործեր, մեր ազգային գործեր, գպրոցաց ուսնուցարանաց գործեր երեսկ վրայ մնացած են, տարակուսութիւնք դեռ պատած են. եթէ Պատրիարքարանի դիմենք, երես չտանիմք. զի տարատամեցուցին զմեզ մեր իշխանք. եթէ կատարութիւնն՝ նա չխոսանար իր ազգային գործերու։ եթէ Զորպանիներու, ալ հասկցանք որ նորա ապուկի նման մեր տարին կը քաշեն իրենց չանուն գործիք ընելով զմեզ։ մեր երիտասարդք չիմացան անդամ կիրք, դուն կիր մեր ուխտարանք քանզպ եւ կոչնանալ գործնալ այս վերջին Մայրաքաղաքն ալ անհետացնել կուզեն. դեռ, դեռ, ալ բաւական է. հասկցանք եւ իմացանք ուրախութիւններով զոր մեր առջեւն կը լարեն. այս մեր դէշ վիճակը բաւական է ձեզ որիորակ եթէ խոնարհ մարդով խորհիք. իսկ եթէ մեզ նման կիրք թագաւորած է ձեր սրտերուն. մնաս չէք տեսներ տարագոյն թէ ինչ կը գործէր։ ժամանակը պիտի ցուցնէ թէ դուք ալ մեզի պէս խաբուած եք։

Սիրաստացի եղբայրներս. քիչ մ՝ալ ձեզի հետ խօսիմ եւ ալ քաղաքացի ըլլալու ձեզի հետ չարս ասրի ազիատեցայ եւ պատերազմեցայ կայս զկնաբայն թշնամի կարծուած կուսակցութիւնն մը դէմ եւ հանդուսեցայ սր երբէք թշնամի չենք եղեր, այլ նոցա խաբեբի չհասկնալու համար թշնամի կարծեր ենք։ Ահա որ եւ ինչ միջոցով բերինք մեր առաջնորդը. կը կարծէր թէ մեր թշնամեաց յանձինքն։

* Պոլսեկերպանացաւ

յատկութիւններով՝ քաղաքական անուանութեամբ՝ իրեն համար ուսանութիւն մը կամ անհաւատարութիւն մը չենթադրելէն ի զատ, առաւել եւս յոյժ ոգեւորող այն կընեն զայն այն վրեմ պաշտօնին որուն կոչուած է ինքը։

Ո՞րն է այս պաշտօնը։

Երբեմն գնարգ սկսելով որքանէն։

Կուզմէ պիտիսի ընտանիքներու օրանդամ բազկացեալ ազգը քաղաքակիրթ ոիտաղանն տրմանի ըլլայ։

Տղայք սրիշ բան չեն՝ բայց եթէ ազգի մը կեանքը։ եւ այդ կեանքը կնոջ ձեռքն է։ Հետեւարար ազգի մը բարդը, ապագայն, ընտանեաց մայրերու ձեռքն է։

«Կանայք, կրսէ Ֆէնելոն, մարդոյմէ աւելի տիար եւ հեռատեսիր միտք ունին։ . . . բայց ի՞նչ կը հետեւի կանանց բնական տիրատութենէն։ Ուշադիր տիար ըլլան, այնպէս աւելի կարեւոր է զանոնք դաստիարակել։ կանայք այնպիսի պարտականութիւններ ունին կատարելու, որոնք մարդուս բաղդ կենաց խորհրդներն են . . . Աւելի դրեթէ բոլոր մարդկային ազգի վրայ կամ վատթար բարուց մէջ գլխաւոր բաժինն ունին կանայք։

«Մարդիկ անդամ, որոնց ձեռքն է հասարակաց ամէն իշխանութիւնն, իրենց խորհրդակցութիւններուն հանդերձ չեն կարող հաստատել եւ ոչ մէկ բարի բան մը, եթէ կանայք չդնեն անոնց գոյն դարձուցիչը համար . . . Տղայք, որոնք եւ բոլոր մարդկայնն ազգը պիտի կազմեն, ի՞նչ պիտի ըլլան, եթէ մայրերը մանուկ հասակէն անոնց լաւքն՝ ապահանեն։

Այս իմաստուն հեղինակին համոզմանցը կատարելապէս կը մասնակցինք. համոզուած մենք, որոնք բաւականապէս ցոյց կուտան թէ սրբապահ մեծ կարեւորութիւն ունի իգական սեռի կրթութիւնը, եւ թէ ի՞նչ է ազգի մը դաստիարակութեան բան ազգին որ պիտի աւաջնորդէ այն ամէն անձերը՝ որոնք ոյրանց մէջ ի՛ատանձնեն։

* * *

Փիլ մ՝ալ պարկեշտութեան վրայ։

Բայց այս անդամ կանանց վրայ չէ խնդիրը։

Ընտրիքներու դաշտ մը մարդոց կը վերապրի, որոնք նիկեղեցի մէջ երդիցուութեան պաշտօն ստանձնած են։

Եւ այս պաշտօնը կատարելու առանց ամենն ստոյգ մէջէն շատերուն վրայ յրուանուիր այն պատասխանատուութիւնը զոր ոյնորիսի նուիրական անդ մը կը պահանջէ։ դէթ ոյնչափ ալ ուսնուցութիւն չունին հոն որչափ պէտք է ստանալ քարոզութեան ոնձի մ՝առնելու՝ քարոզաբանութեան ոնձի մ՝առնելու՝ ամենապարզ սկզբանց հասմամբ։

Աստուծոյ ստանարին մէջ այսպիսի վարմունք մը սրիչ բան չնշանակեր՝ բայց եթէ քրոտութիւն եւ լրբութիւն. անարգ եւ է այս՝ ինչ որ հոն ակնածութիւն, պատկառանք, ջերմեռանդութիւն կարդէ։

Մեր այս բառերն մէջ ոչ միայն չափազանցութիւն չկայ. այլ նաեւ պակաս կայ։ Այսր այսպէս՝ բլլալուն համար ի՝ զարմանք ոչ ոք մը մանաւանդ հանդիսաւոր օր մը եկեղեցի երթայ եւ գոնէ հոն ինչալով դիտէ զանազ, եւ որիսի անոնք որ ճիշդ ամբողջ կը վարուին, կը խօսին, կը խնդան որպէս թէ արքարանի մը մէջ կը գտնուին. փոխանակ դլուխնին բանալու, ուսի հետ կը ծռեն ձեռքերնին եւ գոնէ երդ երալ սկսի կերդեն։

Մեզ այս տողերը գրելու առիթ տուողը անցեալ որ քաղաքիս եկեղեցիներ եւ մէկուն մէջ պատահած դէպքը՝ որ ուժ դպրութիւն եւ զարգացած պատանեաց ժողովրդեանու

Երիտասարդ՝ սիրելի ընթերցող, երդիցիկ մը ոչ էր՝ որ դասէն՝ որ պատարագի սկզբնաւորութեան ատենն տասներորդ հարիւն խորհուրդ էրլլի՝ մէ կ՝սկսի հետն՝ ի՛մբ չենք դիտեր ինչ պատճառաւ ինքզայ ժ՝ալ սկսելով խնդալ եւ երդ եալ միանդամայն անկարելի բան է՝ ծիծաղը երդը կ՝ընդմիջէ, երդը ծիծաղը՝ ժողովուրդը կը դայրանի՝ ջերմեռանդութիւնը՝ զայրոյթի՝ փառաբանութիւնը անէծքի կը փոխուի։

Այս տիպակ անկարգութիւններ սակայն կը պատահին մեր սիրարաներ՝ չատերուն կողմանէ։ Այս սոնձիները՝ իսկ ներսի մեզ բաղդատութիւնը՝ դէթ թատրոնի դերասանաց չափ ալ ըլլալ թիւն եւ կանոնաւորութիւն պահել չեն գիտեր իրենց պաշտօնին մէջ։

ԱՐԱՐ

11 ընդհանուր ժողովոյ օրը՝ ի Բոլսուենի խան թիւ 5 սենեակը, ուր վաւերացաւ հետեւեալ կանոնադրութիւնը. նաեւ ընդհանուր ժողովը օրաշնչ որ նախորդ կանոնադրութեան հետեւանաց ի՝ արժանի մէջիրա բաժանորդագրիցը մինչեւ յաւաքիկոյ հոկտեմբեր 15 չի վճարողք. ընկերք՝ չի դիտի հանդիսանալ ուստի կը ինդրուի Սրդոյ բաժանորդներէն, որ մինչեւ յիշեալ թուականը իրենց բաժանորդագրիցը Բոլսուենի խան թիւ 5 սենեակը բերելով անդորագիրը առանան, որպէս զի ընկերաբանի իրաւունքնին չի կորանցնեն. բայց մինչեւ ցարդ ընկեր չկրնաց մը 2 արծաթի մէջիրա վճարելով բաժանորդ կըլլայ ըլլալ մինչեւ յիշեալ թուականը. խակ անկէ ետքը բնաւ ընկեր չ՝ընդունիր։ Նաեւ կը յիշեցնենք որ վերջին անդամ ոյն առաքելը վճարողք մէջ ընդունելիաւոր ընկեր պիտի հանդիսանին։

Ի Դիմաց Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Ռ. Վ. Պէրէնեան Յ. Ս. Գալուստեան

Կանոնադրութիւնը բաւական երկար լինելուն՝ հրատարակութիւնը յաջորդ թուոյն կը թողունք։

ՀԱՅԱՐՈՒՄՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ. ՏՊՈՅ

ՑՈՒՑԱԿ ԻԲ.

1870—1871

Նախորդ հրատարակութեան գումարը	97225
Մեծապատիւ Էֆենտիք	
Միքայէլ Աւագեան	75
Գրիգոր Կարապետեան ա. գ.	50
Տիգրան Վարդանեան	75
Գօրա Գ. Լիմաճեան	75
Կարապետ Գէորգեան	75
Միրաքիլ Անդրանիկեան	75
Կուանիկ Լիւսաւէրեան	75
Տարաքիլ Պողոսեան	75
Մկրտիչ Խաղբենան	75
Խաչիկ Տիմենան	75
Թադէոս Պետրոսեան ա. գ.	50
Նշան Սորգիսեան	75
Յովակիմ Ասեփեան	75
Յակոբ Կիւլէնկեան	75
Մարտա Բարսեղեան	75
Մ. Թէոփիլէ Մարտիրոսեան	75
Կարապետ Յակոբեան	75
Աշոտ Ալիգիւրեան	75
Կարապետ Գէորգեան ա. գ.	50
Աւետիս Պարսամեան	25
Միքայէլ Թարգուրեան	25
Գէորգ Պողոսեան	25
Յարութիւն Յովհաննէսեան	25
Սիմոն Սաքմանը	25
Միրզան Մինասեան	25
Գէորգ Պողոսեան	25
Նշան Կարապետեան	25
Սարգիս Սիմոնեան	25
Յարութիւն Գէորգեան	25
Յովհաննէս Զարմար կիւզէլ	25
Մկրտիչ Պատմանեան	25
Յարութիւն Զիմիթեան	25
Մ. Սարգիս Մ. Յովհաննէսեան	25
Նշան Գրիգորեան	25
Յարութիւն Միրիճանեան	25
Գրիգոր Մանուկեան	25
Պետրոս Սիմոնեան	25
Գրիգոր Արրահամեան	25
Քրիս Նէլէքի	25
Պաղտասար Կարապետեան	25
Մարգիս Հոսպարեան	25
Սարգիս Շիրինեան	25
Հարութիւն Գաբրիէլեան	25
Յովսէփ Սերոբեան	25
Խաչատուր Մինասեան	25
Սարգիս Աւետիսեան	25
Սամուէլ Գրիգորեան	25
Յովհաննէս »	25
Մաթէոս Ցէօքմէնի	25
Կարապետ Սարգիսեան	25
Աստուր Յակոբեան	25
Նշան Դաւուտեան	25
Մկրտիչ Խաչատուրեան	25
Մ. Յարդիս Աստուրեան	25
Ստեփան Գրիգորեան	25
Մ. Թովմաս Աստուրեան	25
Տրապիզոն Յովհաննէսեան	25
Յովհաննէս Սարաֆ	25
Մինասեան Խրատաւէրեան	25
Ստեփան Յովհաննէսեան	25
Միքայէլ Թովմասեան	25
Մեկրան Գրիգորեան	25
Պաղտասար »	25
Մ. Յարութիւն Թիմոթեան	25
Աւետիս Փիլիպոսեան	25
Մկրտիչ Կարապետեան	25
Յակոբ Պարիրշ	25
Դաւիթ Կրապետեան	25
Մինաս Յովհաննէսեան	25
Յակոբ Գրիգորեան	25
Ստեփան »	25
Նազարէթ Մկրտչեան	25
Յարութիւն Խաչատուրեան	25
Խաչատուր Գրիգորեան	25
Դանիէլ Սահակեան	25
Յակոբ Աստուածատուրեան	25
Գումար	100000

20 Օգոստոս 1871

Ի Պատրիարքարանի Հայոց Գամ-Գարու

Ի Դիմաց Ազգ. Ազգ. Տնտ. Խորհրդոյ

Գանձապետ

Ղ-ԼԷՐ Յ. Ս. Հ-Էֆէնտի

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՉՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՎԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1871 ՕԳՈՍՏՈՍ 18 ԶՈՐՆԲՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՄԿՍԵԱԼ

ՄՏՆԶԵՏԻ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՆՉՆՈՒ ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐԸ

ԺԱՄ ԹՎ. — ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԷՍՔԻՐ

11 — 1 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ Լիմիրէն Բ. Հիսար։
11 15 25 Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն Բ. Հիսար, Պէպէք (Ուրբաթ օրերը Արնավուտքէօյ եւ Պէշիկ ալ)։
12 — 20 Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Ամէնիա, Լիմիրէն Հիսար Պէպէք։
12 30 21 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն, Հիսար, Պէպէք, Վանիքէօյ։
1 15 19 Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, ուրբաթ օրերը Լիմիրէն, Բ Հիսար Պէպէք։
1 30 23 Բանմէլի եւ Անատոլու Գավաղէն Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն Բ. Հիսար, Պէպէք, Արնավուտքէօյ (բացի Ուրբաթէ)։
2 30 18 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Ամէնիա, Լիմիրէն, Հիսար, Արնավուտքէօյ, Օրթ, Պէշիք։
3 15 25 Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա Եէնիքէօյ Լիմիրէն Բ. Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ Պէշիրթաշ, Գաղաթաշ։
4 — 23 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ Ամէնիա, Լիմիրէն, Բ. Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ (Ուրբաթի օրերը Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիք)։
5 15 19 Պէօյիւքքէրէն Թարապիա, Եէնիքէօյ Լիմիրէն, Հիսար Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։
6 15 4 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն, Դանիլցա, Բ. Հիսար։ Գանտիլլի, Արնավուտքէօյ, Պէյլերպէյ, Օրթաքէօյ, Գուղկուռնճուք Պէշիրթաշ իսկիւսարը։
8 30 23 Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն Բ. Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիրթաշ, Գաղաթաշ։
9 30 6 Պէօյիւքքէրէէն Թարապիա, Եէնիքէօյ, Լիմիրէն, Հիսար, Արնավուտքէօյ, Պէյլերպէյլի, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։

Արնավուտ ֆէրէյէն

11 45 3 Արնավուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիրթաշ։
12 15 4 Պէպէք, Արնավուտքէօյ Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գաղաթաշ։
1 — 6 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ Պէշիրթաշ Գաղաթաշ։
1 30 1 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթ, Պէշիրթաշ։
2 — 3 Արնավուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ Գաղաթաշ։
2 45 4 Արնավուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ Գաղաթաշ։
5 — 21 Արնավուտքէօյէն, Գուրուչ, Օրթաք, Պէշիք, Գաղաթաշ։ Բացի Ուրբաթէ
10 15 3 Արնավուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։
11 — 5 Արնավուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

Ամենան ֆէրէյ

11 45 22 Պէյքօզ։ Բաչաղաչէճ։ Րիֆթաթ փաշա մահալլէսի։ Գանլըճա։ Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ, Պէյլերպէյի։ Գուզկունճուքի։
12 — 5 Վանիքէօյէն։ Զէնկէլքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկունճուք, Գաղաթաշ։
12 45 28 Պէյքօզէն Բաչաղաչէճ, Դանլըճա, Ա. Հիսար, Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկունճուք։
1 30 17 Պէօյիւքքէրէէն Թարապիա, Պէյքօզ, Բաչաղաչէճ, Դանլըճա, Ա. Հիսար։ Գանտիլլի։ Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պէյլերպէյլի, Գուզկունճուք։ (Ուրբաթ օրերը 1/2)։
2 30 11 Պէօյիւքքէրէէն Պէյքօզ, Բաչաղաչէճ։ Դանլըճա Ա. Հիսար։ Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Գուզկունճուք։ (Բացի Ուրբաթէ)։
4 — 28 Պէյքօզ Բաչաղաչէճ։ Րիֆթաթ փաշա մահալլէսի։ Դանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի։ Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ։ Պէյլերպէյ։ (բացի Ուրբաթէ)։
9 — 22 Պէօյիւքքէրէէն Պէյքօզ Բաչաղաչէճ Դանլըճա Ա. Հիսար։ Գանտիլլի։ Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյ։ Գուզկունճուք։ Իսկիւսարը։ (Ուրբաթի օրերը Րիֆթաթ փաշա մահալլէսի)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐԸ

Եւրոպական էսքիր

1 — 25 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։ Պէպէք։ Բ. Հիսար։ Լիմիրէն Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։ Եէնիմահալլէ։
1 15 3 Գաղաթաշ։ Իսկիւսարը։ Պէշիքթաշ։ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Արնավուտքէօյ։ Գանտիլլի Բ. Հիսար։ Դանլըճա։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Պէյքօզ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Եէնիմահալլէ։
2 15 20 Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Դուրուչէշմէ։ Արնավուտքէօյ Բ. Հիսար Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։
3 30 19 Գաղաթաշ։ Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։ Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ (Ուրբաթի օրերը Պէյլերպէյի մամ Յէն)։
5 — 23 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ։ Պէպէք։ Բ. Հիսար Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Պէյքօզ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։ Եէնիմահալլէ։
6 30 22 Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Արնավուտքէօյ։ Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։
7 30 6 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։ Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։
9 — 21 Արնավուտքէօյ։ Պէպէք։ Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։ Եէնիմահալլէ։
10 — 19 Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։ Եէնիմահալլէ։ (Ուրբաթի օրերը Պէպէք։ Լիմիրէն։ Բ. եւ Անատոլ գավաթ։
10 15 25 Պէպէք։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ Մէզարպուրնու։ Բ եւ Ա. Դուռաք թաղի Ուրբաթէ։
10 20 1 Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Պէյքօզ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Եէնիմահալլէ։
10 30 20 Պէպէք Բ. Հիսար։ Լիմիրէն։ Ամէնիա։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարդ։ (բացի Ուրբաթէ)։
10 45 18 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Եէնիմահալլէ։ (Ուրբաթի օրերը Ամէնիա ալ)։
11 — 23 Գուրուչէշմէ։ Պէպէք։ Բ Հիսար։ Լիմիրէն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ Մէզարպուրնու։

Մէրճէլլոյ ֆէրէ

12 45 1 Գուրուչէշմէ։ Արնավուտքէօյ։
1 — 3 Օրթաքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Արնավուտքէօյ։
1 45 4 Պէշիկթաշ։ Արնավուտքէօյ։
9 20 3 Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Արնավուտքէօյ
10 — 4 Գաղաթաշ։ Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Արնավուտքէօյ։
11 5 3 Գաղաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։
11 25 6 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Արնավուտքէօյ։
11 45 4 Պէշիքթաշ։ Օրթաքէօյ։ Արնավուտքէօյ։

Ամենան ֆէրէյ

2 15 28 Իսկիւսարը։ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյ։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Գանտիլլի Հիսար։ Դանլըճա։ Բաչաղաչէճ։ Պէյքօզ (Ուրբաթի օրերը Րիֆթաթ փաշա մահալլէսի։ եւ Պէօյիւքքէրէ ալ)։
4 — 21 Պէշիքթաշ։ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյ։ Արնավուտքէօյ։ (բացի ուրբաթէ)։
9 — 17 Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Գանտիլլի։ Ա. Հիսար։ Դանլըճա։ Բաչաղաչէճ։ Պէյքօզ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։
9 45 11 Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Հիսար։ Գանլըճա։ Բաչաղաչէճ։ Պէյքօզ։ Թարապիա։ Պէօյիւքքէրէ։ (Ուրբաթի օրերը մամը Ալիոն։
10 30 28 Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Գանտիլլի։ Հիսար։ Գանլըճա։ Րիֆթաթ փաշա մահալլէսի։ Բաչաղաչէճ։ Պէյքօզ։ (Բացի Ուրբաթէ)։
11 — 22 Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Ա. Հիսար։ Դանլըճա։ Բաչաղաչէճ։ Պէյքօզ։
11 30 5 Գաղաթաշ։ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյ։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՋԴ

ԶՆԱԽՕՐՅԱԼ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ե՛ր բոլոր բժշկական հանձնաժողովներու մէջ բժշկութեան արհեստը կատարեալ սոսկող եւ վիպաղ իր ստացող բժիշկներէն կայսերական զինուորական թեան բժշկական պաշտօնի մտնել ուզողները կրնան ներկայանալ ի դուռն Սերասքէրի, Ցուէ-Շուրա ժողովին Աբդիէյ փոյտէ-ի մանաւանդ ուզողին սենեակը, ուր սոյն պաշտօնակատարութեան վերաբերեալ պայմաններուն անդրադառնալով, կրնան եթէ հաճին դիմում ներկայացնել պաշտօնի։

12 օգոստոս 1871

ԻԼԱՆ

Ամերիկեցի օտարազգի հիւանդուն աղջիկ մը թաղարդարքուհուն Պարտատ վիկայէթի էմիլ սանտրգլորի իսկ մի բիբէրիոն մէ էանափա վէրիւլուպ էսմանի պիրթիթէէոյէ ոպիթիալ հիւանդանոցէ մտնելու օրան սենեակին ոպիր թաղարմիանի չալանմիլ օտարդուր թէհպադիւդ ելլէ սիլինտէն, պատերազման գանդիլէրի մէսորուդ մէ գանդիլէրի սուհիհ տրը թէէզիրիդ օլանմադիւզրէ Տէրի սուտատէիսէ մանգիմիթիճաար մէ ոարարի մէ սայիր քէսան եէալէրինաէ նէ գուտար մանգպոթա մէ սէնէա վոր խակ Տարի Շուրա մահգարէմաթ Տայիրէսինէ կէթիրիւրզ իրայէ կիմիէրի լաղրմ կէլուբ։

21 սաղսիմա 1871
Պապը Սէրասքէր

ԻԼԱՆ

ՊՕՍԱԾԸ ՏԻԻԲԲԵԱՆԸ

թուղթանոցէ Ամերիկա։ Գեղատ փոստ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ Ն° 67

Իշխող Պօյանը տիւքքանը եէնի թէչիկ օրանմա չ օլուզ, ճանթիգա, տիթլոս, գաստիթէ մէ գլբէր կիպի հէր ճինա իսմէգլի իմիա իլէ, մէ չուհա, մէ քաղմիր, լահօր կիպի հէր ճինա եուսնը իմիա մէ սէրիր, բանիմաչն մէ եէլէր կիպի հէր նէմ էլմոսէ Լիմոքա ուսուլճնէ նէքիա օլանարաք ոպոյանմաքտէ, մէ պէյաղ գրբէր լէքէլերի չրգալրլմաղ ատ օլուզու իլան օլանուր։ 3

Տէրէ-Դիր Խրիմեան Մուսա

ԽՄՐԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ա. ԻՍԿԻՍՃԻԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՈԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
24 ՕԳՈՍՏՈՍ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱԻ ՀԵՏ 100 ԳՐՈՒՇԻՆ)

Լոնտրա 3 ամիս զուրուշ 100—103մ։—
Մարսիլիա »

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
24 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգլ. լիրա զուրուշ 109.11
Նաբոլէոն ոսկի » 87.10
Իմբէռիալ առուս » 89
Բրբրմիս » 31.24
Հինդ Ֆրանք » —
Հինգնոց » 104.10
Գշինձ » 117.20

ԿՈՍՏԱՆԴՆԱՊՕԼԻՍ 24 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՐՄՏԻՒ

Ցորեն կարմիր	Պէսարապիա	26	—28
» »	Ազագ	26	—31
» »	Գալէբ	26	—23
» »	Գուրկաղ	23	—25
» »	Թէքիրտաղ	23	—25
	կակուղ Ազագ	24	—27
» »	Պէսարապիա	29	—30
Կիրքա թուենա		24	—27
Ցորեն կակուղ Գուրկաղ		20	—24
Վառնա		20—24	
» » Գալէբ		22—26	
Եդիրնայի թուենա		16—17	
» Անատոլ։		16—17	
Դարի թուենա		10—11	
» Անատոլ։		10—11	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈԶԱԿ ՁՈՐ

Պուրսա	զուրուշ	30—45
Անատոլու	»	
Բոլոս		
Էմիրտէ	»	
Կակած	»	

ԲԱՄԳԱԿ

		Զուրուշ
Կէյմէ	հօխա	9 —
Իզմիր	»	10 —
Առանա	»	9մ։—
Պարուկատան	»	7մ։—
Վրասանա	»	7մ։—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	15մ։—16
» չլուացուած	»	7—8
Բումէլի լուացուած	»	17—
» չլուացուած	»	7մ։—8մ։
Վրասանի լուացուած	»	10մ։—
» կէս		12 —
» չլուացուած	»	17 —
Տրապոնա	»	10 —
Լոսկի Նէմիր	»	9 —

ՄԱԶԸ

Պարսկատան	հօխա	10մ։—
Անատոլու	»	9մ։
Ճերմակ	»	—

ՃԷՒՐԻ

Դայսերի Ա. տեսակ	հօխա	19—20
» Բ. »	»	18 —
Էնկիլիզիս	»	18 —
Թոգատ	»	18մ։—
Աքէրէր	»	17 —
Եօզկատ	»	16—17
Զօրուա		16—17

ՔԻՖԹԻՊ

Էնկիլիզիս	հօխա	48 —50
Գասատանդէր	»	48 —50
Պէյրազար	»	48 —50
Զէրքէզ	»	48 —50
Վան	»	26 —

ԱՑՍԻ ՄՈՐՔ

Ամասիա	9մ։—10կատար մէկ Օ. Լ.	
Եոզկատ	» » »	»
Եիվատ	» » »	»
Էրզրում	» » »	»
Գայսէրի	» » »	»

ՁԷԹ

Մուսանիա	հօխա	6մ։—
Այվալը	»	6 —
Սաքիզ	»	9 —
Մէրսին	»	6մ։—
Պլինձ թագաթ երկրին մէջ		9մ։—10
Սալոնիկ Դասմամպոլ	հօխա	—
Աֆիոն	» 250	—
Գիլիրէ	» 24	—
Լուսամ	» 4	—4մ։
Կոտաստ Ամատ.	Ռիլ 30	—33
» Բուռնիլի	»	—
Մետաքս Պարսկ. Ոկչա	» 47	—52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		զուրուշ
Խանվի Ռիսա. տեսակ 100	հօխ.	850—930
« Բ. »	»	
Եէմէն	» 16	
Շարար փոչի Անգլ. կեղ.		260—262
» » Գաղղ.	»	—
» գլուխ Գաղղ.		310—315
Զայ Գանկօ	հօխան 21	—23
» Թէյ ծաղիկ	» 45	—70
Անադ (գալայ)	կենդ. 930	—930
Պղպէղ (սիլպէօ)	հօխա 9	—9մ։
Լեզակ (տիվիս) Պէնկալա	» 135	—170
» » Մատրաս	» —	—
Զինգ տախտ 100	հօխա ֆր. 90	—
Սրկսէմ ձողաձիւ	58	—60
» տախտակ	72	—
» բեւեռաց	64	—66
Քարֆիթիա	120	—
Բրինձ Իտալիոյ 100	ֆիւրֆր. 42մ։	
Կարագ եղ Ռուսիոյ	զրշ. 13	—14
Խալիաթ	» 52	—26